

Dabas liegums “Aizkraukles purvs un meži”

Īpaši aizsargājamie biotopi un augi

**Valda Baroniņa
Latvijas Dabas fonds**

Foto: V. Baroniņa

“Aizkraukles purvs un meži”

- Statuss - dabas liegums
- Dibināts 1999. gadā
- Platība 1532 ha
- Atrodas Aizkraukles novada Aizkraukles pagastā
- *Natura 2000* vieta

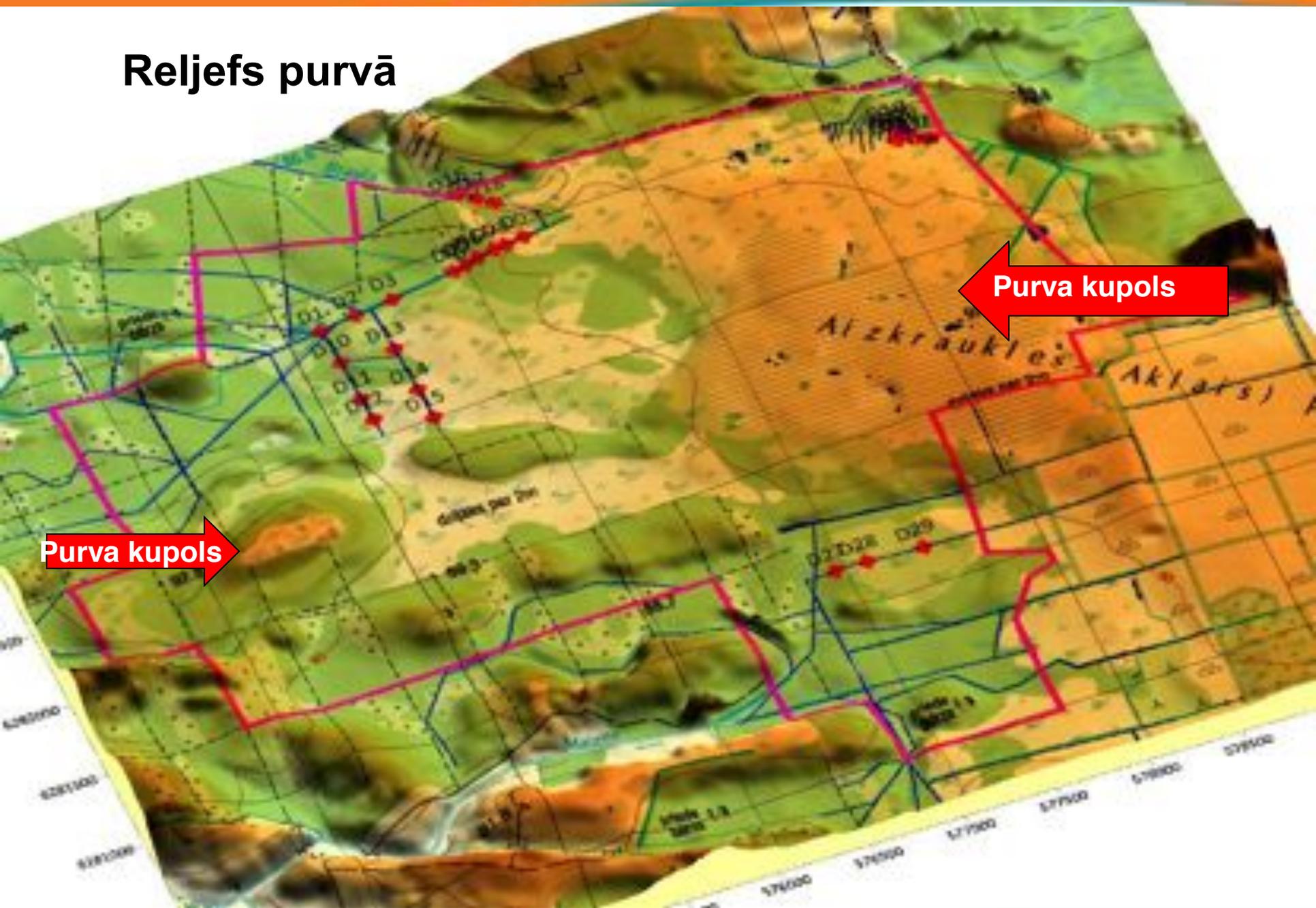

Aizkraukles purvs 20. gs. 20-os gados, kūdras ieguve vēl nav sākusies

Dabas liegums atrodas Aizkraukles novadā uz D no Lobes ezera, uz ZR no Aizkraukles un ZA no Skrīveriem

Reljefs purvā

Purva kupols

Purva kupols

**Vēsturiskio un mūsdienu nosaukumu karte
(pēc arhīvu materiāliem sastādījis Uvis Suško)**

Teritorijas galvenās vērtības

Dabas liegums dibināts vairāku īpaši aizsargājamu purva un daudzveidīgu meža biotopu, kā arī daudzu retu putnu, augu un bezmugurkaulnieku sugu aizsardzībai.

- 4 Latvijas un 8 Eiropas īpaši aizsargājami biotopi
- 23 vaskulāro augu sugas
- 10 sūnu sugas
- 21 īpaši aizsargājama putnu suga
- 14 bezmugurkaulnieku sugas
- 8 zīdītāju sugas

Kopā 75 īpaši aizsargājamas sugas

Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi saskaņā ar:

- Latvijas - MK noteikumi Nr. 421
- Eiropas – Padomes direktīva 92/43/EEK
par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas
aizsardzību (*Biotopu direktīva*)

un sugas:

- Latvijas - MK noteikumi Nr. 396, Nr. 45
- Eiropas – Padomes direktīva 79/409/EEC
(*Putnu direktīva*) un *Biotopu direktīva*

Neskarti augstie purvi (7110*) 38%

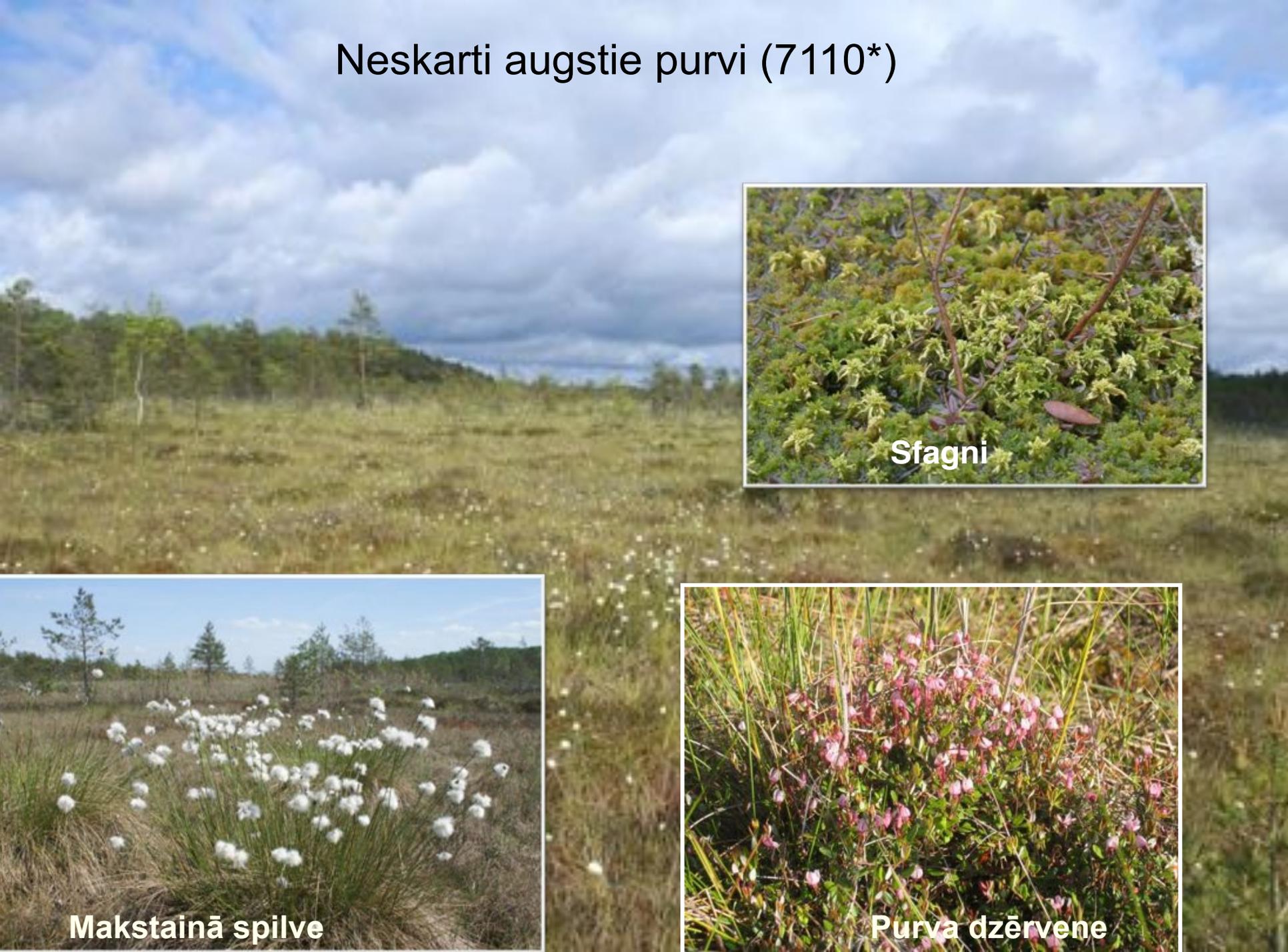
E*

Eiropas nozīmes
īpaši aizsargājams
biotops

*
prioritārs

Ciņu – ieplaku komplekss augstajā purvā

Neskarti augstie purvi (7110*)

Sfagni

Makstainā spilve

Purva dzērvene

Neskarti augstie purvi (7110*)

Purva džērvene

Purva šeihcērija

Polijlapu andromeda

Neskarts augstais purvs

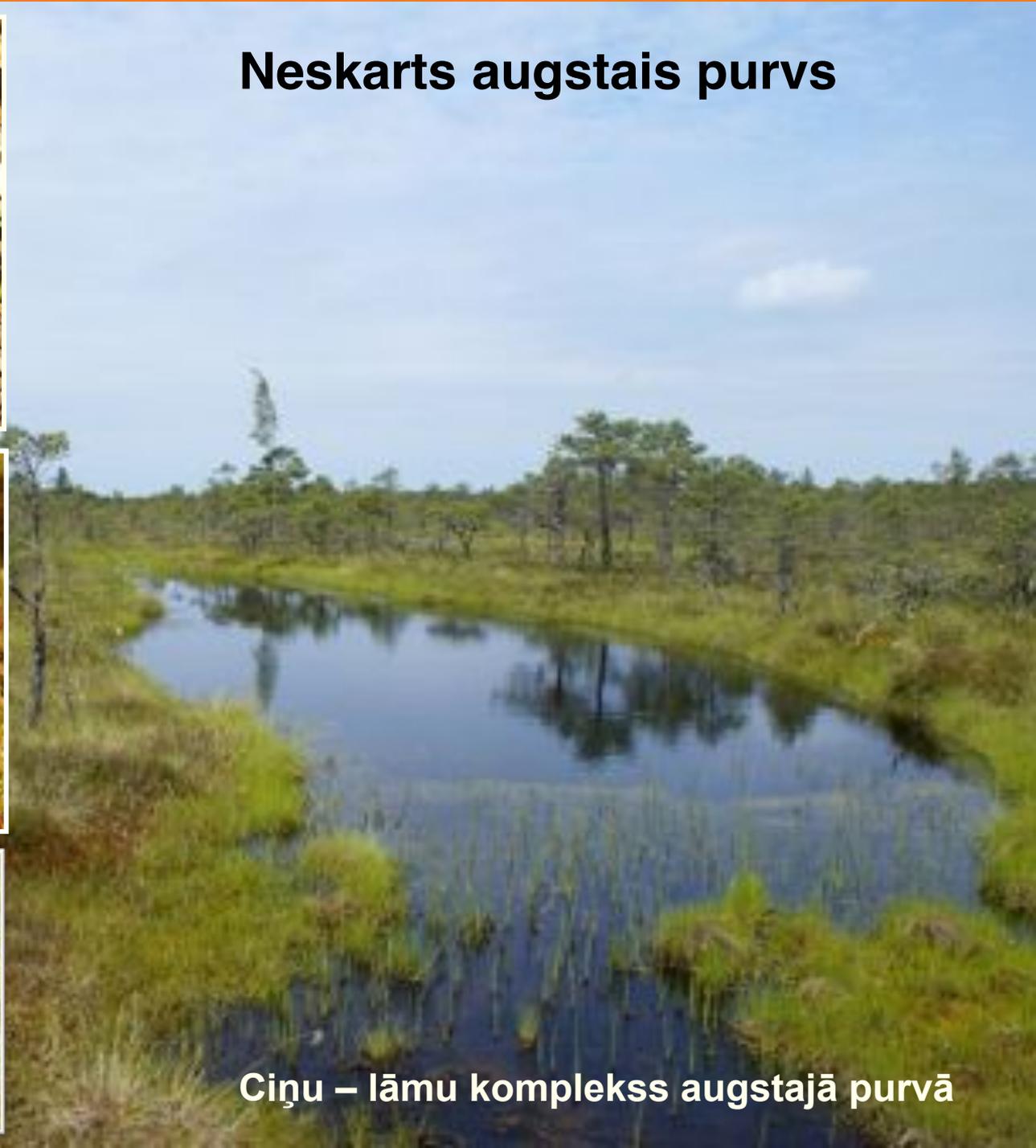
Apallapu rasene

Garlapu rasene

Garsmailes sfagns

Ciņu – lāmu komplekss augstajā purvā

Pārejas purvi un slīkšņas (7140) 5,6%

E

L – Latvijā īpaši
aizsarg. biotops

Pārejas purvi un slīkšņas (7140)

Pārejas purvi un slīkšņas (7140)

Mellenāja kārklis

Alpu mazmeldrs

Degradēti augstie purvi (7120) + negatīvi ietekmēti purvi

6%

E

Degradētos purvos izzūd purviem raksturīgās sūnas – sfagni, savairojas sīkkrūmi (virši, vaivariņi), pastiprināti sāk augt koki

Sila virsis

Vistene

Purva vaivariņš

Teritoriju negatīvi ietekmējošie faktori

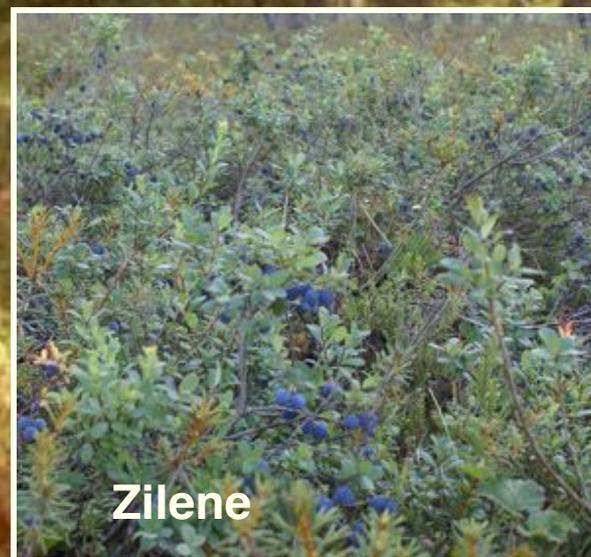
1. Veci meliorācijas grāvji dabas liegumā
2. Jauni grāvji
3. Meliorācijas sistēmu atjaunošana

Purvaini meži (91D0*)

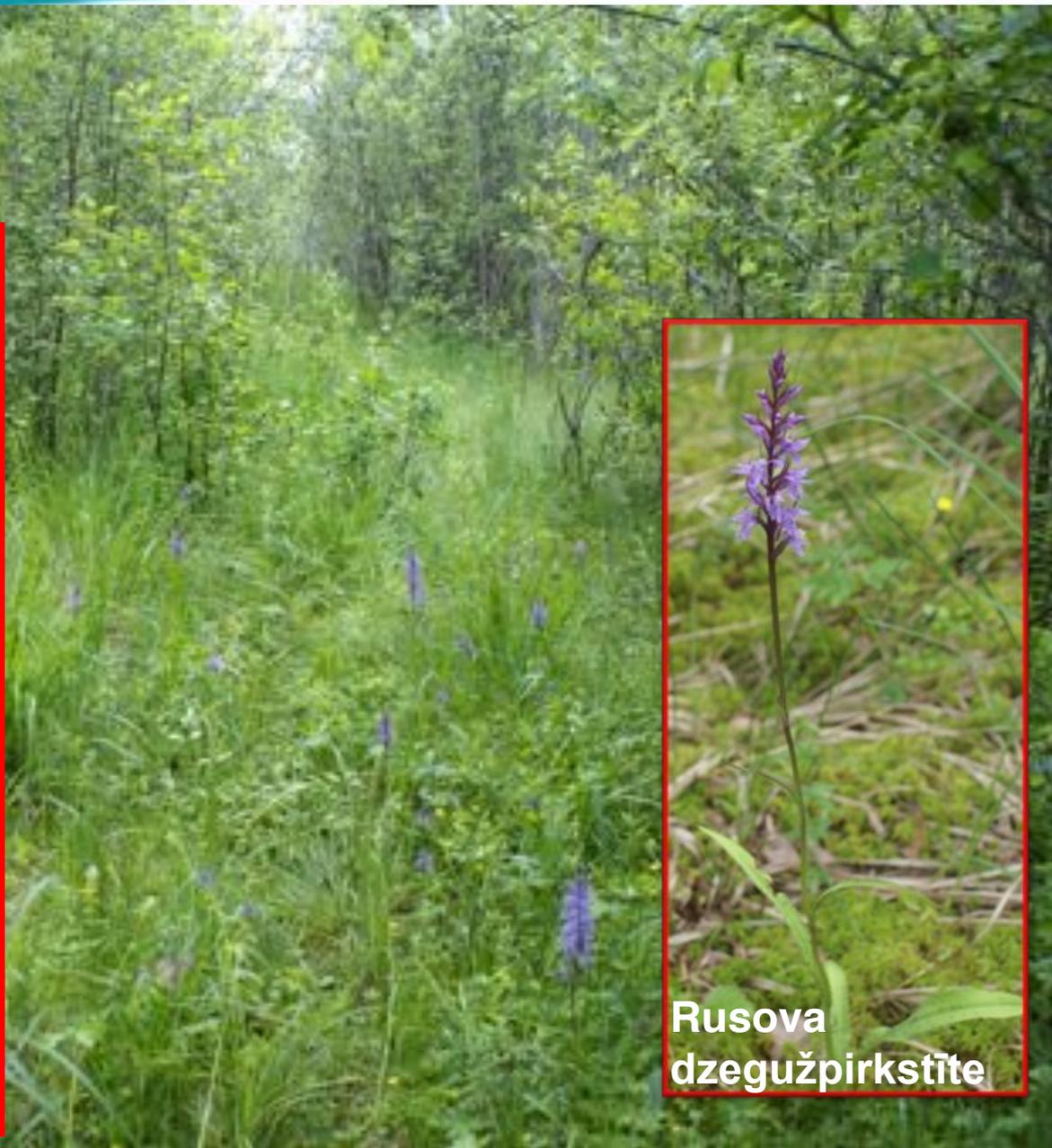
26%

E*

Virdžīnijas ķekarparde

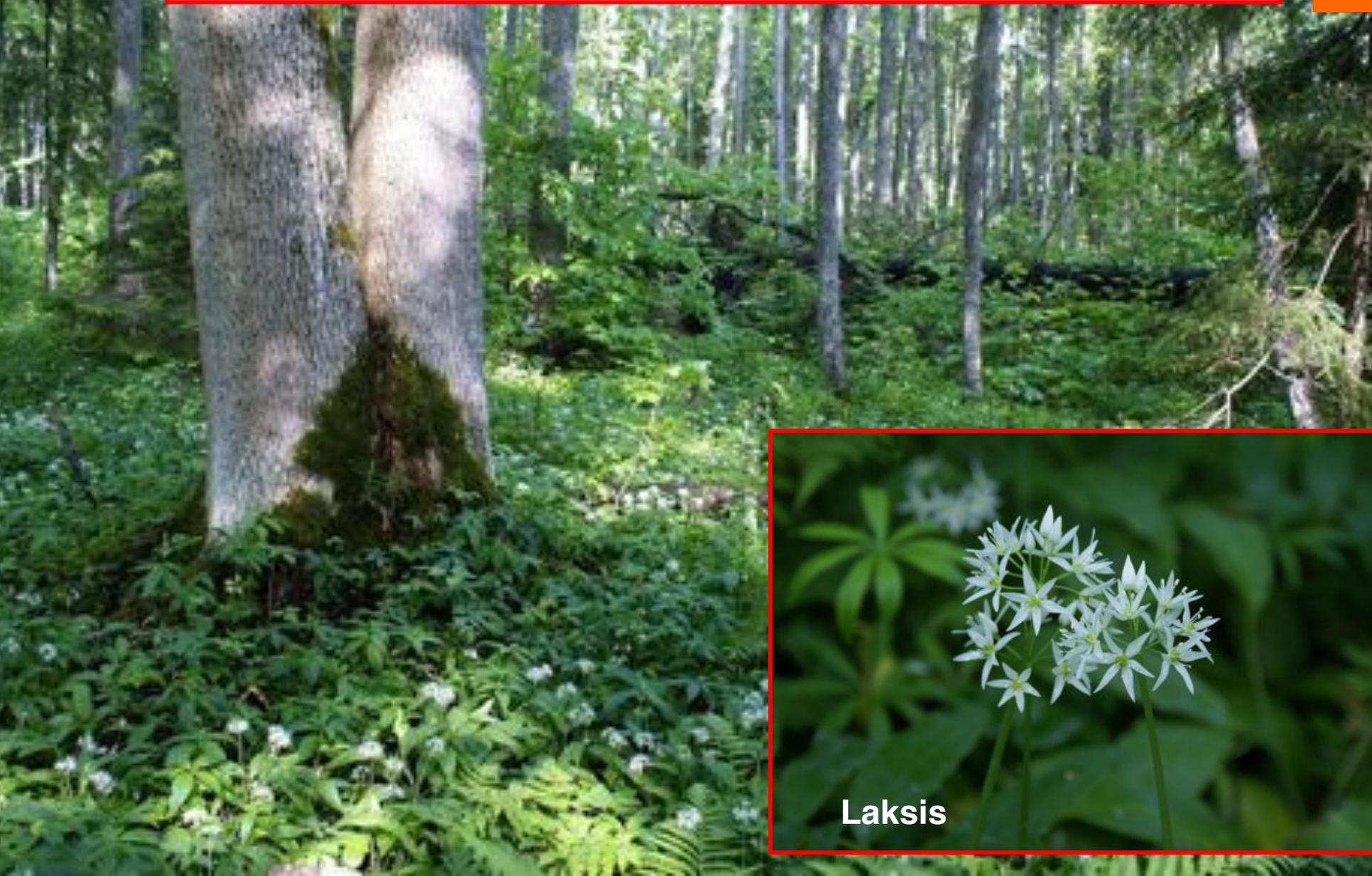
**Rusova
dzegužpirkstīte**

Veci jaukti platlapju meži (9020*)

8,8%

(vēsturiskais platlapju mežu izplatības rajons Latvijā)

E*
L

Laksis

Bezlapu epipogija ? –
nav atrasta > 100 gadus

Baltais vizbulis

Sīpoliņu zobainīte

Staignāju meži (9080*)

3,2%

E*
L

Purva skalbe

Palu grīslis

Veci dabiski boreāli meži (9010*)

0,8%

E*

Gada staipekknis

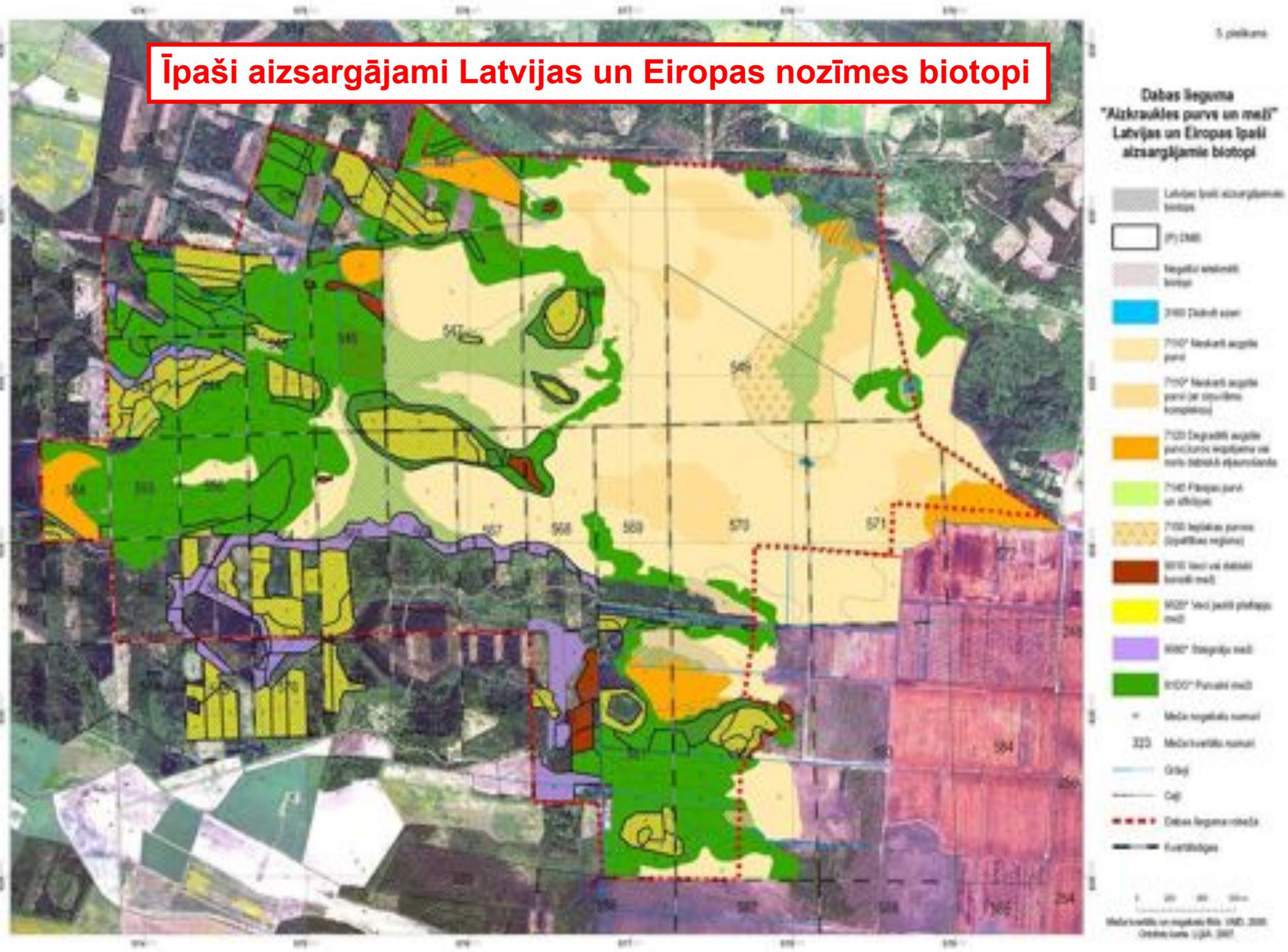
Zaļziedu naktsvijole

Distrofi ezeri (3160)

- 0,04%

Īpaši aizsargājami Latvijas un Eiropas nozīmes biotopi

Īpaši aizsargājami Latvijas un Eiropas nozīmes biotopi

Kopā:

87 % no teritorijas aizņem Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi

14 % - Latvijas īpaši aizsargājami biotopi

Vaskulārie augi

Īpaši aizsargājamo un reto vaskulāro augu atradnes dabas liegumā "Aizkraukles purvs un meži"

23 Latvijā retas un īpaši aizsargājamas sugas (ĪAS)

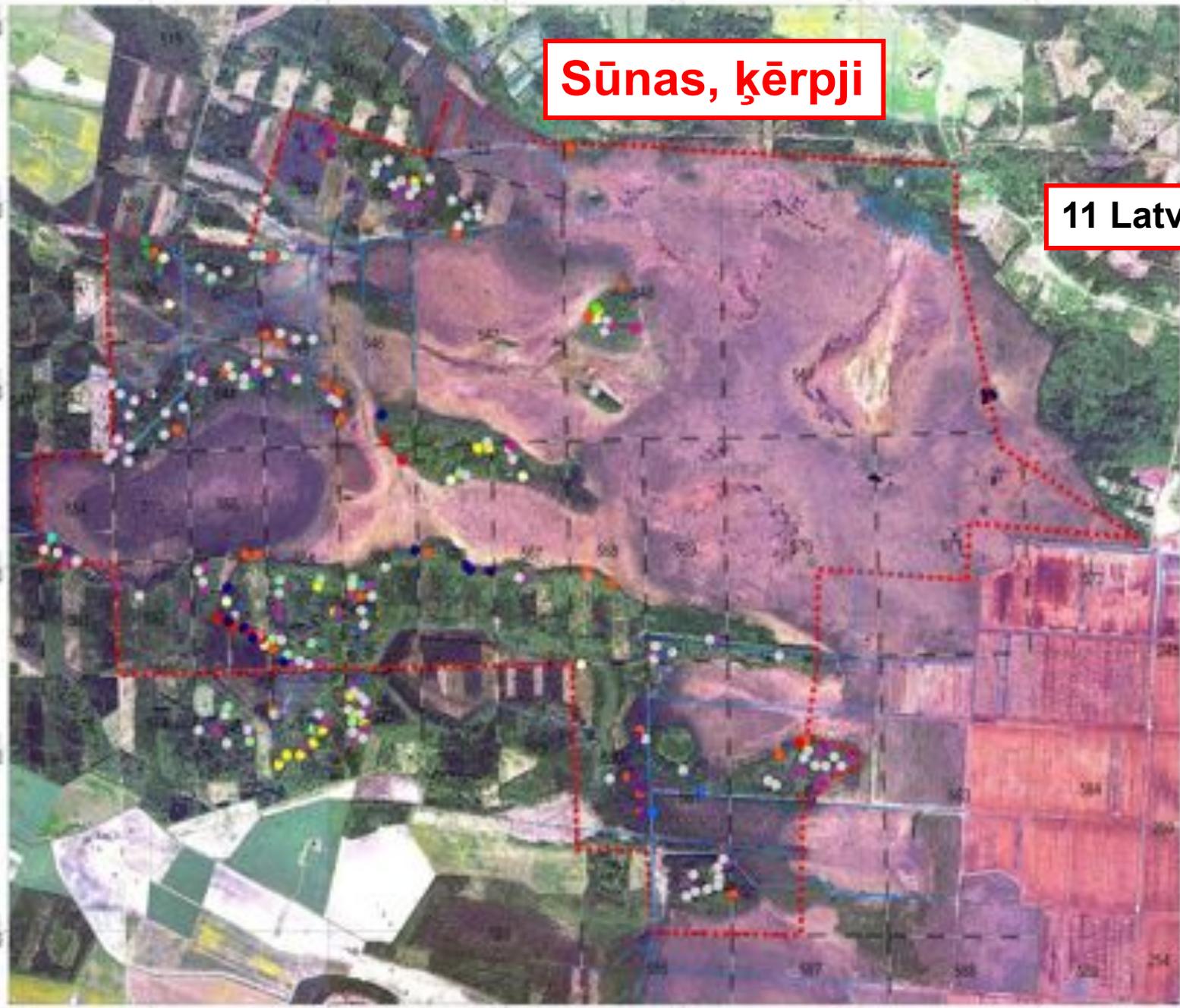
- ▲ Īpaši aizsargājama augu suga
- Īpaši aizsargājama augu suga
- Mērītājamais numurs
- 333 Mērītājamais numurs
- Grāvis
- Ceļš
- Kvarģāļotāja
- Dabiskā lieguma robeža

Mērogs 1:20 000
Mērītājamais un kopējais skaits: 1563/2000
Orotaizstrāde, ĶĶA, 2007

Sūnas, ķērpji

11 Latvijā ĪAS

3. pielikums
Īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju atradnes dabas liegumā "Aizkraukles purvis un mežs"

- Īpaši aizsargājama sūna vai ķērpju atradne
- Mēroka nosaukuma numurs
- XXX Mēcārvērtību numurs
- Grāvis
- Ceļš
- Ezerbaltneša
- - - - - Dabas lieguma robeža

Mērogs 1:20 000
Mēroksveidē un izgatavotājs: SIA "SIA 2000"
Gatavots: 2017.

Zinātniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	RAS/ LSG	ĪAS	MIK	DMB	ES	Informācijas avots (pirmais un pēdējais)
SĒNES							
<i>Fomitopsis rosea</i>	rožainā piepe	-	A	x	1	-	Meiere, 1995
<i>Rhodotus palmatus</i>	vēdekļa sārtaine	2	A	x	-	-	Dāniele, 1995
ĶĒRPJI							
<i>Lobaria pulmonaria</i>	parastais plaušķērpis	2	A	-	1	-	Suško, 2010
<i>Pertusaria pertusa</i>	caurumainā pertuzārija	3	A	-	2	-	Piterāns, 1995
<i>Thelotrema lepadinum</i>	zvēņainā telotrēma	3	A	x	1	-	Piterāns, 1995
SŪNAUGI							
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	Hellera ķīļlape	-	A	x	1	-	Suško, 2009, 2010
<i>Barbilophozia attenuata</i>	sašaurinātā bārdlape	0	A	-	1	-	Suško, 2010
<i>Bazzania trilobata</i>	trejdaivu bacānija	2	A	x	1	-	Āboliņa, 1995, Suško, 2010
<i>Dicranum viride</i>	zaļā divzobe	3	A	-	1	II, IV	Hallingbäck, 1993, Suško, 2010
<i>Geocalyx graveolens</i>	smaržīgā zemessomenīte	-	A	x	1	-	Hallingbäck, 1993, Suško, 2010
<i>Jamesoniella autumnalis</i>	rudens džeimsonīte	3	-	-	2	-	Hallingbäck, 1993, Suško, 2010
<i>Jungermannia leiantha</i>	gludkausiņa jungermannija	-	A	x	1	-	Hallingbäck, 1993, Suško, 2010
<i>Lejeunea cavifolia</i>	doblapu leženeja	2	A	x	1	-	Āboliņa, 1995, Suško, 2010
<i>Leucobryum glaucum</i>	zilganā baltsamtīte	2	-	-	2	V	Suško, 2010
<i>Metzgeria furcata</i>	dakšveida mecgērija	2	-	-	1	-	Āboliņa, 1995, Suško, 2010
<i>Neckera complanata</i>	gludā nekera	2	-	-	2	-	Hallingbäck, 1993, Suško, 2010
<i>Neckera pennata</i>	īssetas nekera	2	-	-	2	-	Hallingbäck, 1993, Suško, 2010
<i>Odontoschisma denudatum</i>	kailā apaļlape	-	A	x	1	-	Suško, 2009, 2010
<i>Plagiothecium latebricola</i>	nemanāmā šķītbvācelīte	-	A	x	1	-	Āboliņa, 1995, Suško, 2010

VASKULĀRIE AUGI

<i>Allium ursinum</i>	laksis	3	A	x	1	-	Priedītis, 1993, Suško, 2010
<i>Androsace filiformis</i>	pavedienu vairodzene	2	-	-	-	-	Suško, 1995, 2010
<i>Botrychium virginianum</i>	Virdžīnijas ķekarparade	2	A	x	-	-	Suško, 2010
<i>Carex disperma</i>	divsēkļu grīslis	3	A	x	1	-	Priedītis, 1993, Suško, 2010
<i>Carex paupercula</i>	palu grīslis	3	A	x	-	-	Priedītis, 1992, Baroniņa, Suško, 2010
<i>Corallorhiza trifida</i>	trejdaivu koraļlsakne	3	A	x	2	-	Priedītis, Suško, 2006, Suško, 2010
<i>Dactylorhiza baltica</i>	Baltijas dzegužpirkstīte	4	A	-	-	-	Suško, 2010
<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Fuksa dzegužpirkstīte	4	A	-	-	-	Priedītis, 1993, Suško, 2010
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	stāvlapu dzegužpirkstīte	4	A	-	-	-	Suško, 2010
<i>Dactylorhiza maculata</i>	plankumainā dzegužpirkstīte	4	A	-	-	-	Priedītis, 1993, Suško, 2010
<i>Dactylorhiza russowii</i>	Rusova dzegužpirkstīte	4	A	x	-	-	Priedītis, 1993
<i>Dentaria bulbifera</i>	sīpoliņu zobainīte	3	A	x	1	-	Lakschewitz, 1907, Suško, 2010
<i>Epipogium aphyllum</i>	bezlapu epipogija	1	A	x	1	-	Kupffer, 1906
<i>Euonymus verrucosa</i>	kārpainais segliņš	-	A	-	-	-	Priedītis, Suško, 2006, Suško, 2010
<i>Festuca altissima</i>	meža auzene	3	A	x	1	-	Priedītis, 1993, Suško, 2010
<i>Gladiolus imbricatus</i>	jumstiņu gladiola	3	A	x	-	-	Suško, 2010
<i>Glyceria lithuanica</i>	Lietuvas ūdenszāle	3	A	x	1	-	Kupffer, Lakschewitz, 1906, Suško, 2010
<i>Hammarbya paludosa</i>	purva sūnene	3	A	-	-	-	Suško, 1995, 2010
<i>Huperzia selago</i>	apdzira	4	B	-	-	V	Gavrilova, 1995, Suško, 2010
<i>Lycopodium annotinum</i>	gada staipeknis	4	B	-	-	V	Gavrilova, 1995, Suško, 2010
<i>Malaxis monophyllos</i>	purvāja vienlape	3	A	-	-	-	Suško, 2010
<i>Platanthera bifolia</i>	smaržīgā naktsvijole	4	A	-	-	-	Suško, 2010
<i>Platanthera chlorantha</i>	zaļziedu naktsvijole	4	A	-	-	-	Gavrilova, 1995, Suško, 2010
<i>Poa remota</i>	skrajziedu skarene	3	A	x	1	-	Gavrilova, 1995, Suško, 2010
<i>Salix myrtilloides</i>	mellenāiu kārkls	3	A	-	-	-	Starcs, 1926, Baroniņa, 2010

Apzīmējumi:

RAS – retās un aizsargājamās sūnas (Āboliņa, 1994);

LSG – aizsardzības kategorija Latvijas Sarkanajā grāmatā (LSG, 1996, 2003);

ĪAS – īpaši aizsargājama suga (MK noteikumi nr. 396., 14.11.2000., grozījumi 27.07.2004., “A” vai “B” nozīmē 1. vai 2. pielikums);

MIK – sugas aizsardzības nodrošināšanai var dibināt mikroliegumus (MK noteikumi nr. 45., 30.01.2001., grozījumi 31.05.2005.);

DMB – Dabisko meža biotopu speciālās (1) un indikatorsugas (2) (Suško, 1998, Ek, Suško, Auziņš, 1998);

ES – Eiropas Sugu un biotopu direktīva 92/43/EEC (21.05.1992). II, IV un V – šīs direktīvas pielikumi.

Kā labāk nokļūt Aizkraukles purvā?

Meļķītāru
muldas
akmens

Aizkraukles novads

Ogres novads

Kokneses novads

Bērni purvā

Drošība, pārvietojoties purvā!

Te nekāp!

Te kāp droši!

Dabas liegumā aizliegts:

•Nosusināt purvus

•Kurināt ugunsiskus

•Jaukt bebru dambjus, izņemot atsevišķus gadījumus

•Ogu vākšanā izmantot speciālas palīgierīces

Piebarot medījamos dzīvniekus, izberot lauksaimniecības produktus uz zemes

Dabas liegumā atļauts:

Ogošana

Sēņošana

Pētīt dabu

Medības

Makšķerēšana

Dabas aizsardzības plāna dabas liegumam “Aizkraukles purvs un meži” pilna versija atrodama:

- Latvijas Dabas fonda mājas lapā www.ldf.lv
- Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā www.daba.gov.lv

Paldies!